

סיפור הצלחה

קרן רוזין, מחנכת י"ב ורכזת ספרות, ברנקו וייס

בית שמש

אני תוהה מהו סיפור הצלחה של מחנכת? האם ציונים טובים יותר? האם קונפורמיות של התלמיד לסביבתו הטבעית? האם סובלימציה שעבר תלמיד? האם הכרת תודה למחנכת? או שפשוט רואים שטוב לו? האם השפעת ליטובה? האם השפעת בכלל?

כמחנכת חדשה שעומדת לסיים מחזור ראשון אני מתייחסת לכיתה שלי כאל ה"ילד הראשון", עם כל החוליים שמתלווים לתחושת אימהות זו. חוויתי עם תלמידים ועם תלמידות מגוון תהליכים שלא חלמתי שיהיו חלק מתפקידי. כולם היו בניי ובנותיי, ולמדתי להעריך ולהבין כל אחד ואחת בלי יוצא מן הכלל, אף שלא עם כולם אני מזדהה. מי מהם עבר תהליך? כולם! האם יש לי יד ורגל בדבר? עם מי יותר ועם מי פחות.

אנחנו המורים פועלים במגוון דרכים, אך המחנכים הראשיים יהיו תמיד ההורים בבית. ילדים מושפעים קודם כול מן הבית, ולמדתי שדרכי ההשפעה שלנו, המורים, נסותרות לפעמים, וחמקמקות. סימנים להשפעה זו יתבטאו לעולם בדרכים לא צפויות. ובכל זאת, לגבי תלמיד אחד אני יכולה לומר שהשפעת על חייו, פשוט מפני שהייתי שם ברגע הנכון. הייתי דמות חדשה עבורו, ומשום מה הוא החליט לשים נפשו בכפו, תרתי משמע, ולפתוח בפניי את סגור לבו.

נקרא לו אימרי. אימרי היה ילד נחבא אל הכלים, בנפש ובגוף. הוא היה קטן ממדים באופן יוצא דופן, ונראה תמיד כמי שמבקש מן האדמה לפעור את פיה ולבלעו. אימרי הביישן לא מדבר, לא עונה, אבל שם. נראה מזיע וחרדתי, ילד שכמו פוחד מן הצל שלו, ילד שהוא עצמו צל. עם זאת, נוכחותו הגדולה הייתה בשתיקתו, בהימנעותו, בהשפלת המבט, בחוסר הנוחות שחש בגופו, בדכדוכו התמידי, בכובע הקפוצ'ון שניסה להתחבא בתוכו - כמו רבים מן התלמידים שמסתירים או חשים אי-נוחות.

בהיבט הלימודי אימרי הלך וכשל, ומספר הציונים הנמוכים והשליליים שלו לא הפתיע איש. ניסיתי להבין מה קורה לילד נבון, לכאורה, שהוא מגיע למצב שכזה? מדוע אינו עושה את שיעוריו? מדוע אינו עונה לי? לאחרים?

נהגתי לשבת אתו לשיחות. רק אחרי ארבעים דקות של ישיבה יחד הוא היה מתחיל לדבר. אט-אט הוא נפתח. אט-אט התחלתי להבין. סיפור ארוך של שנתיים לא יכול להיכנס לעמוד של טקסט, אך חשתי שהילד סובל מחרדה חברתית ומחרדה כללית, והן מתבטאות בדיכאון, בהימנעות, בתחושת חוסר מסוגלות ובדחיינות אובססיבית. הילד היה כלוא בתוך תוכו. הקשבתי והקשבתי והוא סיפר וסיפר. בניתי לי את חוויית הילדות שלו בבית הספר היסודי ובחטיבה, ולא הבנתי איך שרד.

מה יכולתי לעשות? שיחות של שעות, חילוץ ממשברים יום-יומיים, גיוס האם, גיוס צוות המורים, גיוס היועץ, ובראש ובראשונה - עזרה נפשית. הילד החל טיפול בכדורים, ולאט-לאט התרחש תהליך שהוא בלתי נתפס כמעט. כיום לא ניתן לזהות בו את אותו נער מפוחד מכיתה י'. היועץ הצליח גם הוא לשוחח עם אימרי, וכך שנינו חילצנו אותו אט-אט מהתהומות ששקע בהם בכל פעם שהתדרדר. האובדנות הייתה מפחידה לא פחות, אך שיתוף הפעולה והזמינות היו מידיים, ואני מניחה שעם שיתוף הפעולה מן הבית הצלחנו לייצב אותו ולהחזיר את האמון שלו בעולם ובעצמו. לא רק אנחנו. הצוות כולו התגייס, ושום הודעה במשוי"ב לא נשלחה בלי לעבור דרכנו, כדי לא להרוס את התהליך העדין, שהיה תלוי על בלימה.

לא. הוא לא נעשה תלמיד מצטיין, כי כעת הוא עסוק בלהשיג ולדחוס את כל גיל ההתבגרות שלו, את כל הדברים שלא עשה, את כל הדברים שנמנע מלעשות, כל מה שלא העז, כל המרד... הוא חש שהוא צריך להספיק הכול. הוא מדבר, הוא צוחק, הוא מפריע, הוא התחיל ללמוד, יש לו הצלחות, יש לו חברה, הוא בעל חוש הומור, והוא חי. הוא כל כך חי. קשה מאוד לזהות בו את הנער שהיה לפני שנתיים.

זה היה מסע משותף שהצליח. השינוי הוא דרסטי, ואת ההצלחה צריך למדוד בקריטריונים שמתאימים למקרה ספציפי ולדרך הארוכה ביותר שהוא היה צריך לעבור. עבור אימרי היתה זו מטמורפוזה - מגולם לפרפר. עבורי זה היה מסע שאת טיבו עדיין לא סיימתי לעכל. אבל האושר שממלא אותי כשאני מתבוננת באימרי הוא משתק. זה כמו להחזיר לחירש את חוש השמיעה, לעיוור את חוש הראייה, או להפוך ילד עץ לילד אמתני. אימרי היה כלוא בתוך תוכו ועתה הוא חופשי. חופשי להצליח, חופשי להיכשל, חופשי לאהוב, חופשי מחרדותיו, חופשי לחיות. והוא כבר כמעט אינו נזקק לי, ליועץ או לצוות החינוכי. זו הגדולה של התהליך. ■

קרן רוזין, tweedlek@gmail.com